

Kysymyksiä ja vastauksia Vanhemmuuden tekoälyapurista

Tekoälyapuri ja sen luotettavuus

K: Mitä varten Vanhemmuuden tekoälyapuri on kehitetty?

V: Mielenterveyshaasteiden kasvu sekä vanhemmuuden vaatimukset ovat yhteiskunnassamme tunnistettu laajasti. Tavoitteena on lisätä vanhempien mielenterveysosaamista ja tukea heidän omaa jaksamistaan vanhempina. Vanhemmuuden tekoälyapuri on kehitetty, koska halutaan tarjota uudenlaisia ja yhä monipuolisempia tukipalveluita. Lisäksi ihmiset käyttävät yhä enenevässä määrin tekoälysovelluksia vaikeiden asioiden ja kysymysten käsittelyyn, joten on perusteltua ja vastuullista tarjota luotettujen ammattilaisten tuottama tekoälyapuri vanhemmuuden tueksi.

K: Kuka Vanhemmuuden tekoälyapurin on kehittänyt?

V: Vanhemmuuden tekoälyapurin sisällön ovat kehittäneet yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin, SOS-Lapsikylän ja MIELI Suomen mielenterveys ry:n ammattilaiset hyödyntäen jokaisen järjestön erityistä osaamista. Tekoälyapuri on rakennettu OpenAI:n GPT-tuoteperheen avulla ja se hyödyntää vastauksissaan ammattilaisten koostamaa tausta-aineistoa.

Vanhemmuuden tekoälyapurin teknisen toteutuksen takana on Impact Tech Lab, jota rahoittaa muun muassa Ilkka Paanasen säätiö. Sama tekninen tiimi on toteuttanut myös nuorille suunnatun sekasin.fi-sivustolla toimivan Sekasin-tekoälyapurin.

K: Miten varmistetaan, että tekoälyapuri antaa oikeita vastauksia?

V: Ennen julkaisua tekoälyapuria on kehitetty usean kuukauden ajan ja sille on kerätty laajaa tausta-aineistoa, jota se hyödyntää vastauksissaan. Kyseessä on kuitenkin tekoäly, joka saattaa joskus tehdä virheitä.

Tekoälyapuria ei ole kehitetty faktantarkistukseen vaan keskustelukumppaniksi, siksi joskus on hyvä käyttää myös muita lähteitä. Tekoälyapuri pyrkii antamaan hyödyllisiä vastauksia, mutta sen esittämät näkemykset eivät välttämättä kuvasta kehittäjäorganisaatioiden virallisia kannanottoja. Tekoälyapuria myös kehitetään jatkuvasti.

K: Kuka vastaa Vanhemmuuden tekoälyapurista?

V: Tekoälyapurin toiminnasta vastaavat mukana olevat järjestöt – Suomen Punainen Risti, SOS-Lapsikylä, MIELI ry sekä Impact Tech Lab.

K: Mitä voin tehdä Vanhemmuuden tekoälyapurilla?

Voit keskustella Vanhemmuuden tekoälyapurin kanssa suomeksi millä tahansa älylaitteella. Tekoälyapuri on koulutettu antamaan tukea vanhemmuuteen, perhe-elämään, kriiseihin ja mielenterveysasioihin liittyvissä kysymyksissä. Se tarjoaa myös neuvontaa lasten ja nuorten kehityksestä, ehdottaa palautumista tukevia rutiineja ja ohjaa tarvittaessa tukipalveluihin.

K: Mistä kaikkialta Vanhemmuuden tekoälyapuri löytyy?

V: Vanhemmuuden tekoälyapuri löytyy kaikkien sitä kehittäneiden organisaatioiden verkkosivuilta.

SOS-Lapsikylä: vanhemmuudenapuu.fi

MIELI ry: mieli.fi/tukeavanhemmalle

Punainen Risti: punainenristi.fi/nettiturvis/vanhemmalle-ja-laheiselle

K: Kehitetäänkö tekoälyapuria sen julkaisun jälkeen?

V: Vanhemmuuden tekoälyapurin toimivuutta sekä palautetta seurataan jatkuvasti ja kehitetään eteenpäin myös julkaisun jälkeen.

K: Miten voin antaa palautetta?

V: Voit antaa palautetta Punaisen Ristin, SOS-Lapsikylän ja MIELI ry:n verkkosivuilta löytyvällä lomakkeella.

Tekoäly ja ihmiskontakti**K: Korvataanko tekoälyllä ihmisten kohtaamista?**

V: Tekoälyapurin tarkoitus ei ole korvata ihmiskontaktia tai ammattilaisen apua missään tilanteissa.

Tekoälyapuri on erillinen palvelu, jota voi käyttää esimerkiksi silloin, kun muut apuväylät ovat on kiinni tai kaipaa matalan kynnyksen apua esimerkiksi omien ajatusten jäsentämiseen. Tekoälyn tarkoitus on helpottaa ja normalisoida avunhakemista ja lisätä mahdollisuuksia saada tukea.

Pääpaino kunkin järjestön toiminnassa säilyy edelleen ihmisten tarjoamassa auttamistyössä.

Akuuteissa tilanteissa ota yhteys hätäkeskukseen 112.

Tekoälyn turvallisuus ja tietojen käyttö**K: Miten taataan, että tekoälyapuri antaa turvallisia vastauksia kriisitilanteissa?**

V: Tekoälyapuri ei koskaan korvaa ihmisen antamaa apua kriisitilanteissa eikä sitä tule käyttää akuuteissa hätätilanteissa. Esimerkiksi itsetuhoisista ajatuksista kannattaa aina jutella ihmiselle, minkä vuoksi näissä tilanteissa tekoälyapuri ohjaa käyttäjän ihmisavun piiriin.

Tekoälyapuri on kehitetty keskustelukumppaniksi. Se ei vaikuta käyttäjään terveyttä tai turvallisuutta heikentävästi eikä se manipuloi käyttäjäänsä.

Akuuteissa tilanteissa ota yhteys hätäkeskukseen 112.

K: Mihin data tallennetaan ja kuka datan omistaa?

V: Keskusteludata tallennetaan palvelun omaan Google Cloud -tietokantaan. Tietoja ei käsitellä EU:n ulkopuolella eikä niitä luovuteta ulkopuolisille. OpenAI ei tallenna keskusteluja lainkaan, eikä niitä käytetä kielimallien kouluttamiseen.

Tekoälypurin ylläpitäjänä toimii Ilkka Paanasen säätiö sr (2680141-2). Vanhemmuuden tekoälypuri on luokiteltu matalan riskin tekoälyvälineeksi. Keskusteluiden sisältöjä ei voi väärinkäyttää, sillä palvelu ei kerää käyttäjästään henkilötietoja, arkaluontoisia tietoja tai biometrisiä tietoja.

[Lue lisää tietoturvasta](#)

K: Kerääkö tekoälypuri minusta tietoja?

V: Tekoälypurin käyttäjästä ei kerätä mitään tietoa, ainoastaan keskusteluun kirjoitetut tiedot tallentuvat ylläpitäjän omaan tietokantaan. Tekoälypuri toimii anonyymisti eikä se käytä evästeitä tai kerää IP-osoitteita.

Käyttäjää muistutetaan keskustelun alussa siitä, että henkilötietoja ei tulisi kirjoittaa keskusteluun.

Puhelinnumeroiden ja henkilötunnusten antaminen on myös teknisesti estetty.

Tekoälypurin kanssa käytyjä keskusteluja tai käyttäjän antamaa palautetta ei luovuteta ulkopuolisille, vaan niitä käytetään ainoastaan tekoälypurin kehittämistyöhön.

[Lue lisää tietoturvasta](#)

Muuta tietoa tekoälypurista

K: Tekoälyn käyttö kuormittaa luontoa. Miten perustellette tekoälypurin käyttöä tästä näkökulmasta?

Mielenterveyshaasteiden kasvu sekä vanhemmuuden vaativuus on tunnistettu laajasti yhteiskunnassamme. Ihmiset käyttävät yhä enemmän tekoälysovelluksia myös vaikeiden asioiden ja kysymysten käsittelyyn, siksi on perusteltua ja tarpeellista käyttää tekoälyä tässä tarkoituksessa.

Tekoälypurin ympäristövaikutukset liittyvät tavanomaiseen digitaalisten palvelujen energiankulutukseen. Työkalu käsittelee ainoastaan tekstiä, mikä kuluttaa selvästi vähemmän energiaa kuin esimerkiksi tekoälyn käyttäminen kuvien ja videoiden luomiseen.

Kaikki data käsitellään EU:n alueella, mikä pienentää hiilijalanjälkeä lyhyempien tiedonsiirtomatkojen ja datakeskuksia sitovien eurooppalaisten ympäristö- ja vastuullisuusvaatimusten ansiosta.

Yhteen kysymykseen vastaaminen tekoälypurilla kuluttaa arviolta 0,0003 kwh kun esimerkiksi pyykkikoneellisen peseminen kuluttaa 1 kwh:n energiaa. Tekoälypurin kehittäneet organisaatiot arvioivat, että tekoälypurista saatava hyöty perheiden hyvinvoinnille on suurempi kuin sen aiheuttama ympäristökuormitus.